

FELIKS BUSZKO

1. Dane osobiste (imię, nazwisko, stopień, wiek, zawód i stan cywilny):

Strz. Feliks Buszko, ur. w 1896 r., rolnik, żonaty.

2. Data i okoliczności zaaresztowania:

Aresztowano mnie 23 grudnia 1939 r., w domu mojej siostry we wsi Kładniów.

3. Nazwa obozu, więzienia lub miejsca przymusowych prac:

Więzienia: Włodzimierz – do 15 stycznia 1940 r.; Kowel do 2 marca 1940 r.; Berdyczowo [Berdyczów] do 14 czerwca 1940 r.; Żytomierz do 15 czerwca 1941 r.; łagier Górnoszory [Gornoszorłag] (blisko Mongolii) do 1 września 1941 r. (osądzony na trzy lata ciężkich robót) kołchoz Chołodny Stiep [?] do 1 grudnia 1941 r.

4. Opis obozu, więzienia:

W więzieniach warunki mieszkaniowe były znośne, jedynie w Kowlu było okropnie ciasno. Łagier Górnoszory [Gornoszorłag] – położony 60 km od granicy Mongolii, wśród lasów w górach, warunki mieszkaniowe straszne, brudno, wszelkiego robactwa w bród. Było sześć baraków, w których mieszkało 1,8 tys. ludzi.

5. Skład więźniów, jeńców, zesłańców:

Większość była Polaków i Ukraińcy. Polacy i część Ukraińców byli uwięzieni jako niebezpieczni dla Sowietów, reszta Ukraińców to bandyci i opryszkowie. Poziom umysłowy i kulturalny bardzo różny.

W łagrze Górnoszory [Gornoszorłag] pracowali Polacy, Rosjanie, Białorusini, Ukraińcy i Żydzi.

6. Życie w obozie, więzieniu:

W więzieniach w ogóle nie pracowaliśmy, życie było bardzo liche: zupa z kapusty, rybna i 600 g chleba dziennie.

W łagrze Górnoszory [Gornoszorłag] pracowano przy wyrębie lasów. Była to praca bardzo ciężka, 12 godzin dziennie. Żywność tu była gorsza nawet niż w więzieniu, np. zgniłe ryby, kapusta i 600 g chleba dziennie.

7. Stosunek władz NKWD do Polaków:

W więzieniach na badania wzywano w nocy. W czasie przesłuchiwania bito po twarzy, kopano, przystawiano broń do twarzy, grożono, aby wymusić zeznania. Za śpiewanie polskich pieśni rozbierano z szat i wsadzano do ciemnicy, gdzie dawano tylko chleb i wodę. W ogóle znęcano się przy każdej sposobności.

8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność:

W więzieniach pomoc lekarska była znacznie lepsza niż w łagrze. W łagrze, gdy ktoś był obłożnie chory, dopiero go zwalniano z pracy.

9. Czy i jaka była łączność z krajem i rodzinami?

Żadnej wiadomości od rodziny z kraju nie otrzymałem.

10. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostał się do armii?

1 września 1941 r. zostałem zwolniony z łagru Górnoszory [Gornoszorłag], stąd wywieziono mnie do kołchozu *Chołodny Stiep* [?]. Przy końcu grudnia 1941 r. uciekłem z kołchozu i zgłosiłem się do polskiej placówki w Taszkencie. Stąd wyjechałem do Kiermiene [Kermine], do 7 Dywizji. Było to 8 stycznia 1942 r.